

## F. t. l. om undersøgelseskommissioner

under en forhenværende embedsmand, i det omfang der må antages at foreligge mulighed for strafansvar eller disciplinæransvar i anledning af de nævnte forhold. Vidnepligten gælder som udgangspunkt heller ikke for den pågældende ministers eller embedsmands nærmeste, men kommissionen kan pålægge den pågældende at afgive vidneforklaring, jf. § 12, stk. 2. Vidnepligten gælder i øvrigt med de undtagelser, der er fastsat i retsplejelovens kapitel 18. Dog finder retsplejelovens § 169 og § 170, stk. 3, ikke anvendelse, jf. § 12, stk. 3.

En begæring om udlevering af dokumenter, som er udarbejdet af ministeren eller embedsmændene i embeds medfør, og som således ikke tilhører de pågældende, kan ikke afslås under henvisning til, at dokumenterne indeholder oplysninger, hvorom ministeren eller embedsmændene ikke vil kunne forpligtes til at afgive vidneforklaring.

Det forudsættes, at undersøgelseskommissionen i sin anmodning om udlevering af materiale gør den pågældende bekendt med bestemmelsen i stk. 1, herunder med, at udleveringspligten gælder med de begrænsninger, der er fastsat i bestemmelsen. Kommissionen skal i den forbindelse ikke tage stilling til, om den pågældende er omfattet af undtagelserne til udleveringspligten.

Hvis offentligt ansatte undlader at opfylde pligten til at udlevere foreliggende materiale til kommissionen, vil der være tale om en tjenesteforsømmelse, der vil kunne medføre disciplinært ansvar og i grove tilfælde strafansvar. For ministres vedkommende vil en sådan pligttilsidesættelse efter omstændighederne kunne indebære en overtrædelse af ministeransvarlighedslovens § 5.

I øvrigt vil manglende udlevering af materiale kunne medføre, at undersøgelseskommissionen træffer beslutning om at anvende de tvangsmidler, der er fastsat i retsplejelovens § 178, jf. lovforslagets § 10. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Det forudsættes endvidere, at undersøgelseskommissionen ved en umiddelbar fagedforretning efter retsplejelovens kapitel 55 kan komme i besiddelse af materiale, der i strid med udleveringspligten ikke er afleveret til kommissionen. Adgangen til at anvende de tvangsmidler, der er fastsat i § 10, forudsættes således ikke at være til hinder herfor.

*Til stk. 2*

Ved bestemmelsen etableres en ordning, hvorefter undersøgelseskommissionen kan stille skriftlige spørgsmål til og anmode om redegørelser fra dem, der

kan oplyse sagen. Kommissionen vil kunne fastsætte en frist for besvarelse af kommissionens forespørgsler.

Der er pligt til at besvare de stillede spørgsmål m.v. Pligten fortrænger modstående forskrifter om tavshedspligt, jf. stk. 3, men er underkastet de samme undtagelser som vidnepligten, jf. § 12.

Det forudsættes, at undersøgelseskommissionen i sin anmodning om at besvare spørgsmål m.v. gør den pågældende bekendt med bestemmelsen i stk. 2, herunder med begrænsningerne i pligten til at besvare spørgsmål m.v. Kommissionen skal i den forbindelse ikke tage stilling til, om den pågældende er omfattet af disse begrænsninger.

Undlader man at svare på en fyldestgørende måde, vil kommissionen kunne anmode den pågældende om at afgive forklaring som vidne. For offentligt ansatte gælder desuden, at undladelse af at svare på en fyldestgørende måde vil kunne medføre disciplinært ansvar og i grove tilfælde strafansvar.

Den, der afgiver urigtige oplysninger til undersøgelseskommissionen, vil efter omstændighederne kunne straffes efter straffelovens § 162. Efter denne bestemmelse straffes den, som for eller til en offentlig myndighed med forsæt afgiver urigtig erklæring om forhold, angående hvilke han er pligtig at afgive forklaring, med bøde, hæfte eller fængsel indtil 4 måneder. Bestemmelsen gælder både privat og offentligt ansatte.

*Til stk. 3*

Den foreslåede bestemmelse regulerer forholdet mellem udleverings- og oplysningspligten i stk. 1 og 2 og forskrifter om tavshedspligt. Bestemmelsen indebærer, at pligterne i stk. 1 og 2 fortrænger modstående tavshedspligtsforskrifter. Dette gælder, uanset om der er tale om almindelige eller særlige tavshedspligtsforskrifter.

Den almindelige tavshedspligt, der efter straffelovens § 152 og forvaltningslovens § 27 gælder for offentligt ansatte, herunder ansatte i ministerier m.v., vil således ikke være til hinder for, at udleverings- og oplysningspligten opfyldes. Tilsvarende er særlige tavshedsforskrifter som f.eks. bank- og sparekasselovens § 50 b ikke til hinder for, at udleverings- og oplysningspligten opfyldes.

Heller ikke f.eks. selskabslovgivningens tavshedspligtsforskrifter vil kunne påberåbes som begrundelse for ikke at opfylde udleverings- og oplysningspligten efter stk. 1 og 2.